

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі

Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының 2015 жылғы 1 ақпандағы ағымдағы жағдайы

Көлемі: 10 бет
Кесте саны: 10
График саны: 7
Кезеңділігі: ай сайынғы жаңарту

2015 жыл

МАЗМҰНЫ

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ ЖӘНЕ КАПИТАЛЫ

3-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімдерінің құрылымы

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша келіп түскен сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының кірістері мен шығыстары

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

10-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ**1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы**

Сақтандыру секторының институционалдық құрылымы	01.02.2014	01.02.2015
Сақтандыру ұйымдарының саны	34	35
<i>оның ішінде өмірді сақтандыру бойынша</i>	7	8
Сақтандыру брокерлерінің саны	14	15
Актуарийлердің саны	72	64
«Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ-ның қатысушысы болып табылатын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының саны	30	31
ҚР резиденті еместер сақтандыру ұйымдарының	3	3

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2015 жылғы 1 ақпанда сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары активтерінің жиынтық көлемі 637 612 млн. теңге болды, бұл 2015 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 4,0% көп, және 2014 жылғы 1 ақпандағы ұқсас көрсеткіштен 17,3%-ға көп, оның ішінде:

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

Активтер	01.02.2014		01.01.2015		01.02.2015		Өзгер., %-бен млн. теңге
	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	
Ақша	16 089	3,0	17 589	2,9	16 089	3,0	17 589
Орналастырылған салымдар	131 504	24,2	150 008	24,5	131 504	24,2	150 008
Бағалы қағаздар	277 060	51,0	294 085	48,0	277 060	51,0	294 085
"Кері РЕПО" операциясы	9 203	1,7	14 704	2,4	9 203	1,7	14 704
Сақтанушылар мен делдалдардан алынатын сақтандыру сыйлықақылары	25 820	4,8	23 910	3,9	25 820	4,8	23 910
Негізгі қаражат	9 250	1,7	10 765	1,8	9 250	1,7	10 765
Қайта сақтандыру активтері	51 096	9,4	74 529	12,2	51 096	9,4	74 529
Өзге дебиторлық берешек	14 771	2,7	12 632	2,1	14 771	2,7	12 632
Басқа активтер	8 757	1,6	14 631	2,4	8 757	1,6	14 631
Жиынтығы	543 551	100,0	612 854	100,0	543 551	100,0	612 854

2015 жылғы басынан бастап активтердің өсуі негізінен бағалы қағаздардың 0,9%-ға, орналастырылған салымдардың 3,0%-ға және қайта сақтандыру активтерінің 5,8%-ға ұлғаюы есебінен байқалады.

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

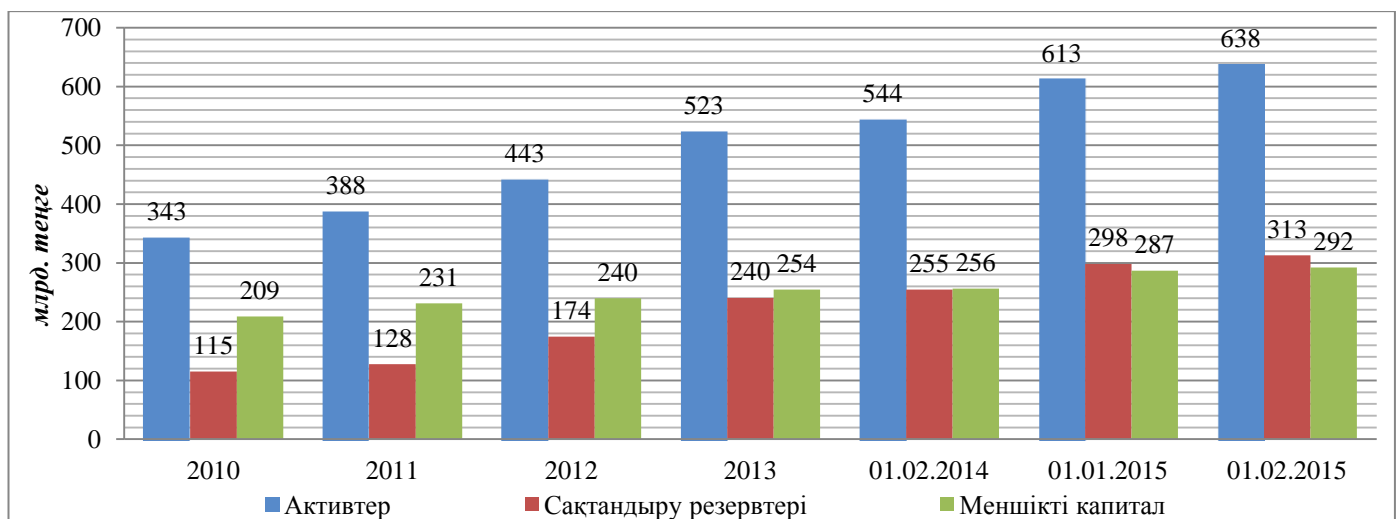
3-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

Міндеттемелер	01.02.2014		01.01.2015		01.02.2015		Жылдың басынан бастап өзгерістері, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Резервтер	254 678	88,6	298 391	91,5	312 987	90,5	4,9
Алынған қарыздар	680	0,2	445	0,1	447	0,1	0,6
Қайта сақтандырушы-мен есеп айырысу	18 099	6,3	9 463	2,9	17 561	5,1	85,6
Сақтандыру (қайта сақт.) қызметі бойынша делдалд. есеп айырысу	1 513	0,5	1 585	0,5	1 666	0,5	5,1
Сақтандыру (қайта сақт.) шарттары бойынша төленетін шоттар	1 030	0,4	2 944	0,9	4 385	1,3	49,0
Басқа кредиторлық берешек	2 977	1,0	2 948	0,9	3 129	0,9	6,1
Басқа міндеттемелер	8 479	2,9	10 197	3,1	5 516	1,6	-45,9
Жиынтығы	287 456	100,0	325 973	100,0	345 692	100,0	6,0

2015 жылғы 1 ақпандағы жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары міндеттемелерінің сомасы 345 692 млн. теңге болды, бұл 2015 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 6,0%-ға көп және 2014 жылғы 1 ақпандағы ұқсас көрсеткіштен 20,3%-ға көп.

Есепті күні сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қолданыстағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін қалыптастырылған сақтандыру резервтерінің көлемі 312 987 млн. теңге болды, бұл 2015 жылғы 1 қаңтарда қалыптастырылған резервтер көлемінен 4,9%-ға көп және 2014 жылғы 1 ақпанда қалыптастырылған резервтер көлемінен 22,9%-ға көп.

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы



IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

Сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 2014 жылғы 1 ақпандағы ұқсас көрсеткішімен салыстырғанда 2015 жылғы 1 ақпандағы жағдай бойынша 12,8%-ға ұлғайды және 37 224 млн. теңге болды, оның ішінде тікелей сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі – 34 131 млн. теңге.

Сақтандыру сыйлықақыларының негізгі үлесін ерікті мүліктік сақтандыру алады (22 547 млн. теңге немесе сақтандыру сыйлықақыларының жалпы көлемінің 60,6%-ы).

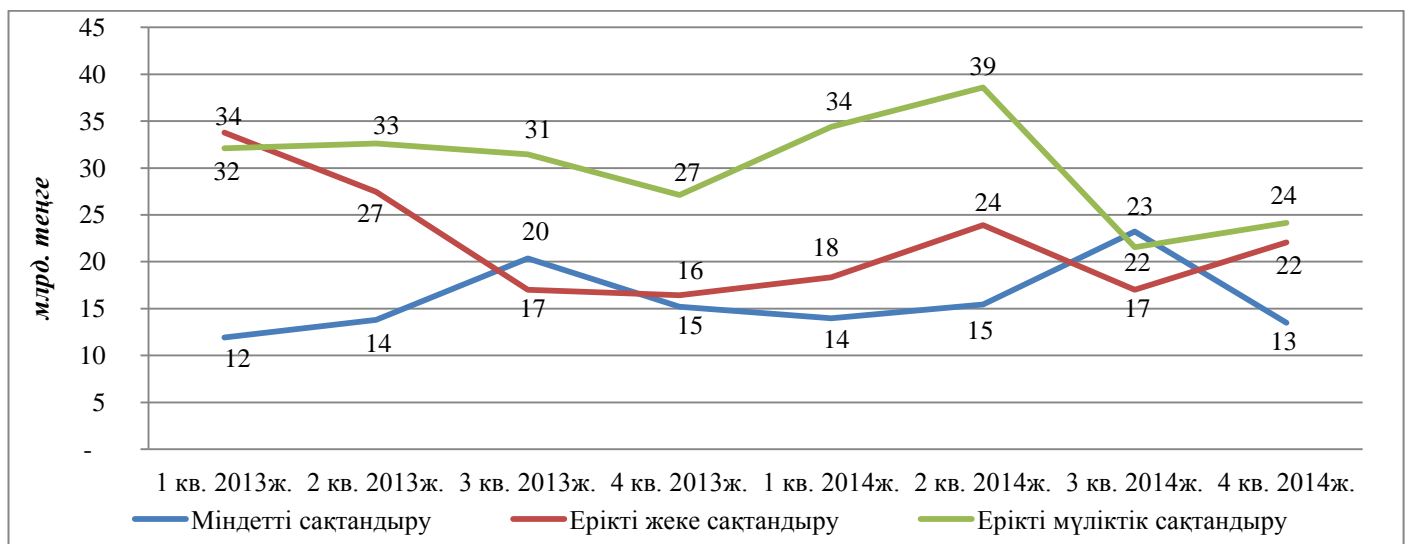
Ерікті жеке сақтандыру бойынша 8 256 млн. теңге немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 22,2%-ы, міндетті сақтандыру бойынша – 6 421 млн. теңге немесе 17,3% жиналды.

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	01.02.2014		01.02.2015		Өзгер., %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	33 010	100,0	37 224	100,0	12,8
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	5 610	17,0	6 421	17,3	14,5
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	2 609	7,9	3 448	9,3	32,1
қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	2 659	8,1	2 586	6,9	-2,8
тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	144	0,4	170	0,5	18,4
міндетті сақтандырудың өзге сыныптары	198	0,6	217	0,6	10,0
Ерікті жеке сақтандыру бойынша, оның ішінде:	5 910	17,9	8 256	22,2	39,7
өмірді сақтандыру	1 857	5,6	1 594	4,3	-14,2
аннуитеттік сақтандыру	543	1,6	1 779	4,8	227,4
жазатайым жағдайлардан сақтандыру	1 116	3,4	320	0,9	-71,3
ауырған жағдайлардан сақтандыру	2 394	7,3	4 563	12,3	90,6
Ерікті мүліктік сақтандыру бойынша, оның ішінде:	21 489	65,1	22 547	60,6	4,9
3.1-3.5-тармақтарды қоспағанда, мүлікті сақтандыру	14 317	43,4	14 590	39,2	1,9
3.7-3.9-тарм. көрсетілген сыныптарды қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	1 482	4,5	2 920	7,8	97,0
өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	3 033	9,2	1 286	3,5	-57,6
автомобиль көлігін сақтандыру	1 318	4,0	1 181	3,2	-10,4
жүктерді сақтандыру	204	0,6	516	1,4	152,6
ерікті мүліктік сақтандырудың өзге сыныптары	1 134	3,4	2 055	5,5	81,1

* сомасына қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары да қосылған

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының тоқсандағы динамикасы



5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

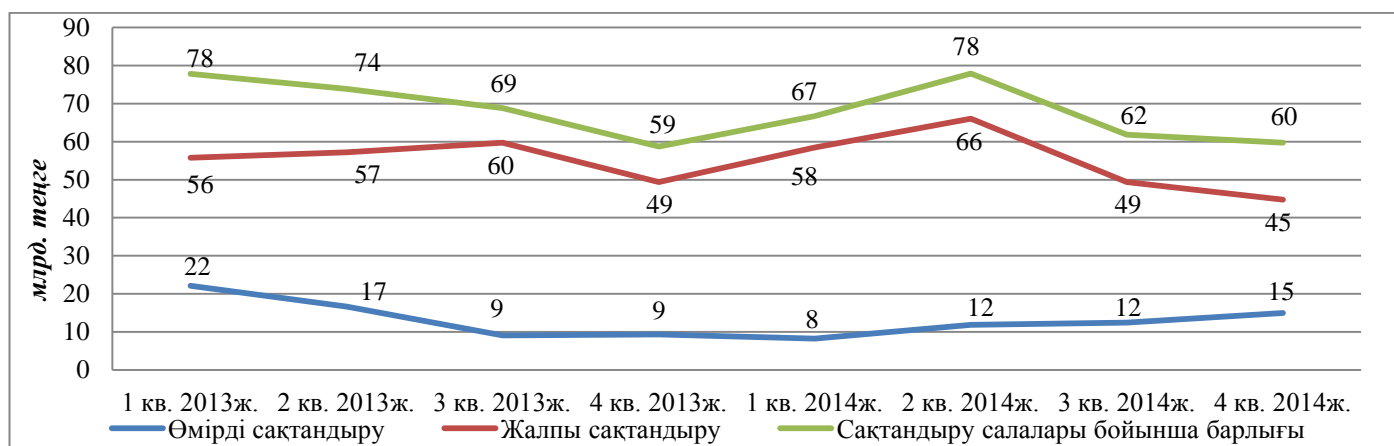
Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	01.02.2014		01.02.2015		Өзгер., %-бен
	млн.теңге	жиынтығында %-бен	млн.теңге	жиынтығында %-бен	
Сақтандыру салалары бойынша, барлығы	33 010	100,0	37 224	100,0	12,8
Өмірді сақтандыру	2 401	7,3	3 373	9,1	40,5
Жалпы сақтандыру	30 609	92,7	33 852	90,9	10,6

* сомасына қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары да қосылған

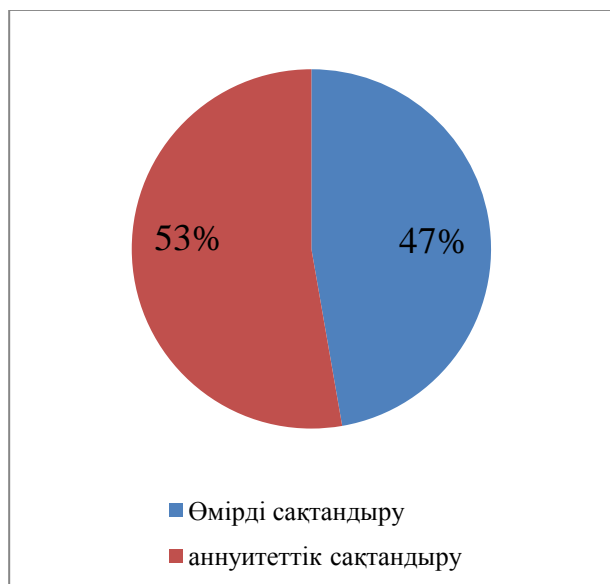
«Өмірді сақтандыру» саласы. 2015 жылғы 1 ақпандағы жағдай бойынша «өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 3 373 млн. теңге болды, бұл өткен жылғы ұқсас күнге қарағанда 40,5%-ға аз. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық сыйлықақылардағы үлесі есепті күні 2014 жылғы 1 ақпандағы 7,3%-ға қарсы 9,1% болды.

«Жалпы сақтандыру» саласы. 2015 жылғы 1 ақпандағы жағдай бойынша «жалпы сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 33 852 млн. теңге болды, бұл 2014 жылғы ұқсас күнге қарағанда 1,6%-ға көп.

3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы



4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімінің құрылымы, %



5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша түскен сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы, %



V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

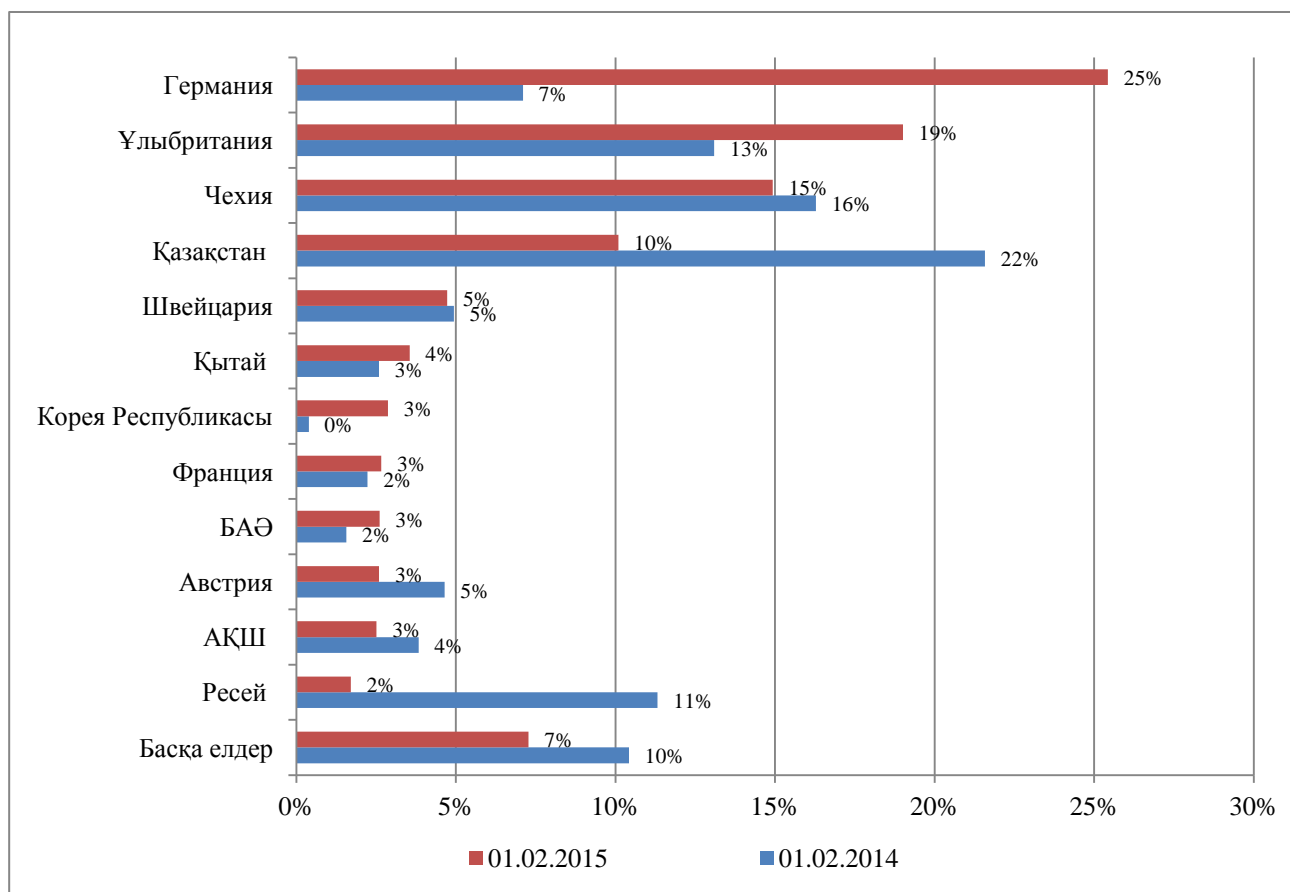
Сақтандыру сыйлықақылары	01.02.2014		01.02.2015		Өзгер., %-бен
	млн. теңге	%-бен *	млн. теңге	%-бен *	
Барлығы қайта сақтандыруға берілді, оның ішінде:	12 132	36,8	11 977	32,2	-1,3
резидент еместерге	9 519	28,8	10 768	28,9	13,1
резиденттерге	2 613	7,9	1 209	3,2	-53,7
Барлығы резидент еместерден қайта сақтандыруға қабылданды	1 791	5,4	1 861	5,0	3,9

* тікелей сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының көлеміне пайызбен

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 11 977 млн. теңге болды немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 32,2%-ын құрады. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резиденттері еместерге қайта сақтандыруға сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 28,9%-ы берілді.

Қайта сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қабылдаған сақтандыру сыйлықақыларының жалпы сомасы 3 094 млн. теңге болды. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резиденттері еместерден қайта сақтандыруға қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының сомасы 1 861 млн. теңге болды.

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының үлесі, %



VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

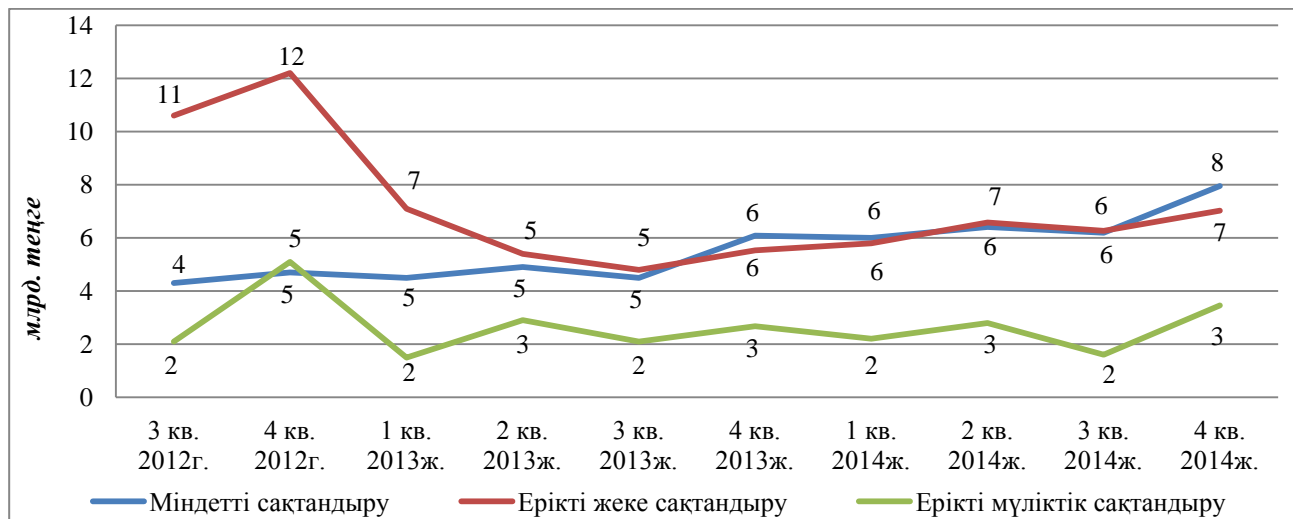
Сақтандыру төлемдері	01.02.2014		01.02.2015		Өзг., %-бен
	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	4 190	100,0	5 386	100,0	28,5
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	1 851	44,2	2 325	43,2	25,6
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	1 118	26,7	1 415	26,3	26,6
қызметкер еңбек (қызм.) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	709	16,9	878	16,3	23,7
өзге сыныптар	23	0,6	31	0,6	34,0
Ерікті жеке сақтандыру, оның ішінде:	1 512	36,1	2 307	42,8	52,6
өмірді сақтандыру	36	0,8	48	0,9	34,3
аннуитеттік сақтандыру, оның ішінде	558	13,3	740	13,7	32,8
жазатайым жағдайлардан сақтандыру	28	0,7	183	3,4	551,7
ауырған жағдайлардан сақтандыру	891	21,3	1 336	24,8	50,0
Ерікті мүлктік сақтандыру, оның ішінде:	827	19,7	754	14,0	-8,9
автомобиль көлігін сақтандыру	348	8,3	456	8,5	31,1
3.1-3.5-тармақтарды қоспағанда, мүлкті сақтандыру	190	4,5	258	4,8	35,9
азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	17,5	0,4	25,8	0,5	47,2
өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	272	6,5	14	0,3	-95,0

* сомасы қайта сақтандыруға қабылданған шарттар б-ша жүзеге асырылған сақтандыру төлемдері шегеріліп көрсетілген - 820 млн. теңге

2015 жылғы қаңтарда төленген сақтандыру төлемдерінің жалпы көлемі (қайта сақтандыруға қабылданған шарттар бойынша жүзеге асырылған сақтандыру төлемдерін шегергенде) 5 386 млн. теңге болды, бұл өткен жылдың ұқсас күніне қарағанда 28,5%-ға көп.

2015 жылы төленген сақтандыру төлемдерінің жалпы көлемінен ең көп үлесті міндетті сақтандыру бойынша сақтандыру төлемдері алады – 43,2 %, ерікті жеке сақтандыру бойынша – 42,8% және ерікті мүлктік сақтандыру бойынша – 14,0%.

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы



VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының кірістері мен шығыстары

Пайда/Шығын	01.02.2014		01.02.2015		Өзгер., %-бен
	млн. теңге	%-бен	млн. теңге	%-бен	
Сақтандыру қызметінен түскен кірістер	12 973	84,0	15 886	85,8	22,5
Инвестициялық қызметтен түскен кірістер	2 430	15,7	2 508	13,5	3,2
Өзге кірістер	39	0,3	117	0,6	201,6
Кірістер жиынтығы	15 442	100,0	18 510	100,0	19,9
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстар	4 274	37,8	4 897	37,1	14,6
Сақтандыру қызметі бойынша комиссиялық сыйақы төлеу шығыстары	2 706	23,9	2 786	21,1	3,0
Жалпы және әкімшілік шығыстар	3 514	31,1	3 870	29,3	10,1
Өзге шығыстар	808	7,1	1 632	12,4	102,0
Шығыстардың жиынтығы	11 301	100,0	13 185	100,0	16,7
Корпоративтік табыс салығын төлегенге дейінгі таза пайда (шығын)	4 141		5 325		28,6
Корпоративтік табыс салығы	792		851		7,5
Салық төлегеннен кейінгі таза пайда (шығын) жиынтығы	3 349		4 474		33,6

Сақтандыру секторының таза пайдасы есепті күні 4 474 млн. теңге болды, бұл өткен жылдың ұқсас күніне қарағанда 33,6%-ға көп.

Сақтандыру қызметінен түскен кірістер 15 886 млн. теңге болды және өткен жылдың ұқсас күнімен салыстырғанда 22,5% ұлғайды. Бұл ретте, инвестициялық қызметтен түскен кірістер өткен жылдың ұқсас күнімен салыстырғанда 16,7%-ға ұлғайды.

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

Сақтандыру секторының негізгі көрсеткіштері	01.02.2014	01.01.2015	01.02.2015
ЖІӨ, млрд. теңгемен ¹	38 624	38 624	41 308
Активтердің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	1,41	1,59	1,54
Меншікті капиталдың ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,66	0,74	0,71
Сақтандыру сыйлықақыларының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,07	0,69	0,09
Сақтандыру сыйлықақыларының жан басына шаққандағы қатынасы, теңгемен ²	1 670	15 297	2 137

¹ Қазақстан Республикасы Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігінің болжам деректері бойынша;

² Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің деректері бойынша 01.01.2015 ж. ҚР халқының саны 17 418 мың адам болды.

10-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы, %

Сақтандыру нарығының сақтандыру көрсеткіштерінен үлесі, %	01.02.2014	01.01.2015	01.02.2015
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының активтері	70,0	70,2	70,2
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының меншікті капиталы	71,6	71,6	72,0
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының сақтандыру сыйлықақылары	55,4	56,6	64,5
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының сақтандыру төлемдері	55,6	50,5	50,7

01.02.2014ж. - 01.02.2015ж. аралығы кезеңде сақтандыру нарығында сақтандыру сыйлықақылары бойынша шоғырландыру деңгейін ұлғайты байқалады.

Алғашқы он сақтандыру компаниясының сақтандыру нарығының жиынтық активтеріндегі үлесі 70,2% болды. Алғашқы он сақтандыру компаниясының сақтандыру нарығының үлесіне жиынтық сақтандыру сыйлықақыларының 64,5% және сақтандыру төлемдерінің 50,7% болды.